

БІЛЯ ДЖЕРЕЛ СЛОВ'ЯНСЬКИХ КУЛЬТУР

УДК 929Рильський:94(=16)

Т. П. Руда

СЛАВІСТИЧНІ ІНТЕРЕСИ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО

У статті висвітлено багатоманітну діяльність М. Рильського в галузі славістики: організація славістичних центрів (зокрема групи слов'янської фольклористики в ІМФЕ), участь у славістичних організаціях (Українському та Міжнародному комітетах славістів), з'їздах, конференціях. Розглянуто праці вченого про творчість слов'янських письменників, звернення до народної пісенності східних і південних слов'ян у фольклористичних дослідженнях. Увагу приділено й перекладам М. Рильського слов'янської поезії, а також теоретичній розробці питань міжслов'янського перекладу.

Ключові слова: М. Рильський, славістичне літературознавство, славістична фольклористика, міжслов'янські переклади.

В статье освещается многообразная деятельность М. Рильского в области славистики: организация славистических центров (в частности группы славянской фольклористики в ИИФЭ), участие в славистических организациях (Украинском и Международном комитетах славистов), съездах, конференциях. Рассматриваются труды ученого о творчестве славянских писателей, обращение к народной песенности восточных и южных славян в фольклорных исследованиях. Внимание уделяется и переводам М. Рильского славянской поэзии, а также теоретической разработке вопросов межславянского перевода.

Ключевые слова: М. Рильский, славистическое литературоведение, славистическая фольклористика, межславянские переводы.

The article highlights the diverse activities of M. Rylsky in slavic studies: the foundation Slavic organization centers (including a group of Slavic folklore in IMFE), participation in organizations Slavic (Ukrainian

and the International Committee of Slavists), conventions and conferences. Considered labor scholar on the works of Slavic writers, as well as appeals to folk songs of eastern and southern Slavs in folkloristic studies. Attention is given to a translation Rytsky Slavic poetry and theoretical development issues mizhslov'yanskoho translation.

Keywords: M. Rytsky, Slavic literature, Slavic folklore, mizhslov'yanski translations.

Ім'я Максима Тадейовича Рильського посідає почесне місце в історії вітчизняної та зарубіжної славістики. Слов'янознавчу діяльність поета й ученого розглядали у своїх працях Г. Вервес, Л. Новиченко, Н. Шумада, В. Захаржевська, М. Гуць, Л. Вахніна, Ф. Неуважний, Р. Радишевський, М. Карацуба та ін. Його постійна увага до слов'янських країн, їхньої культури (насамперед художньої літератури та фольклору) виявляється не лише в наукових студіях та публіцистиці, але й у автобіографічних матеріалах (зокрема в «Записних книжках», листах).

Коло славістичних інтересів М. Рильського надзвичайно широке: він писав статті про творчість слов'янських письменників (класиків і своїх сучасників); публікував рецензії на художні (оригінальні й перекладні) літературні видання; звертався до інослов'янської народної пісенності у своїх фольклористичних працях; брав участь у славістичних конференціях і з'їздах; перекладав твори багатьох слов'янських поетів; розглядав специфіку міжслов'янських перекладів у теоретичних працях; нарешті, підтримував як наукові, так і особисті контакти з діячами слов'янських культур. Так, збереглися його листи до Я. Бриля, К. Чуковського, О. Твардовського, А. Галіса, А. Ахматової, Ст. Жулкевського, Б. Турганова, М. Светлова, К. Федіна, К. Симонова та ін.

М. Рильський був активним громадським діячем і організатором науки. У грудні 1942 року, перебуваючи в евакуації (в Уфі), він обійняв посаду директора Інституту народної творчості і мистецтва АН УРСР (нині – Інститут мистецтво-

знавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України; далі – ІМФЕ). Протягом понад двадцяти років він керував цією установою, сприяв відродженню наукових досліджень і збирацької роботи в повоєнний час, вирішував кадрові питання. За його ініціативою в Інституті було відновлено наукові напрями, що мали в Україні давні традиції (зокрема етнографічні й антропологічні дослідження).

Серед організаційних питань, вирішуваних за безпосередньою участю М. Рильського або за його підтримки, – створення славистичних наукових центрів (в ІМФЕ – група слов'янської фольклористики (1955), пізніше її було перетворено на відділ слов'янської фольклористики), підготовка кадрів славистів (Г. Сухобрус, В. Юзвенко, Н. Шумада, М. Гайдай та ін.), встановлення контактів із зарубіжними інституціями та науковцями. М. Рильського обирали віце-головою Всеслов'янського комітету (1944), головою Українського і членом Міжнародного комітетів славистів. Максим Тадейович неодноразово відвідував слов'янські країни: тодішню Югославію (1945, 1946, 1957) та Чехословаччину (1945, 1946), Польщу (1945, 1950, 1956, 1959, 1962), Болгарію (1957, 1963). Це були переважно поїздки у складі делегацій науковців, письменників, громадських діячів. М. Рильський виступав з лекціями й доповідями, брав участь у роботі сесій Польської академії наук, присвячених ювілеям А. Міцкевича і Ю. Словацького, а також у святкуванні пам'ятних історичних дат (наприклад, 535-ої річниці Грюнвальдської битви (Польща, 1946 р.); 80-річчя боїв на Шипці (Болгарія, 1957 р.)). Лише раз – 1962 року – на запрошення правління Товариства польсько-радянської дружби він з родиною подорожував Польщею, що досить детально описано в «Записних книжках».

Враження від зарубіжних поїздок відбилися в поезії М. Рильського (цикл «Югославські нариси» (1945), «Вірші про Болгарію» (1957)). Подорожував Максим Тадейович і білоруськими землями, після автомобільної поїздки 1958 року він

створив поетичний цикл «На братній землі» (уперше надруковано в журналі «Вітчизна» (1958, № 9)).

На IV Міжнародному з'їзді славистів (Москва, 1958 р.) він виступив з доповіддю «Героїчний епос українського народу», а 1963 року очолив українську групу делегатів на V Міжнародному з'їзді славистів у Софії, де виголосив доповідь «Українські думи і героїчний епос слов'янських народів» (підготовлена спільно з Г. Сухобрус, В. Юзвенко і В. Захаржевською). Під час цього форуму він виступав у дискусіях, а на вечорі, присвяченому пам'яті Лесі Українки, виголосив, за його словами, «довольно більшу, хоча и не очень связную речь о Лесе и болгарско-украинской дружбе...» [11, с. 462].

Академік І. Білодід згадував, що «Рильський був однією з найяскравіших фігур конгресу, всіма шанований, до всіх приятний. Він гідно репрезентував свою Україну та її славистику і на конгресах, і в Міжнародному комітеті славистів» [3, с. 177]. Дуже тепло, з любов'ю і сумом (спогади написано невдовзі після смерті М. Рильського) розповідав про цю поїздку Г. Вервес. Зокрема, він згадував, як М. Рильського палко вітали на пленарному засіданні, як захоплено слухали і доповідь, і виступ зі «Словом про Лесю Українку».

М. Рильський чимало зробив у галузі славистичного літературознавства. У його науково-критичному доробку є статті й замітки про творчість слов'янських письменників, російський театр, місце української літератури в загальнослов'янському і світовому контексті. Так, у статті «Великий народний поет» він ставить Т. Шевченка поруч з іншими славетними поетами – Гете, Байроном, Міцкевичем, Пушкіним, Лермонтовим, а в праці «Пушкін і Шевченко» пише про глибинний зв'язок між двома поетами – на рівні емоцій, реакцій на контрасти соціальної дійсності.

Серед присвячених інослов'янським літературам праць є як серйозні аналітичні статті, так і короткі рецензії, виступи

до ювілейних дат, але й у них можна знайти важливі спостереження й висновки, що могли б дати поштовх для подальших досліджень [5, с. 160–161].

Флоріан Неуважний зазначав: «Для всіх дослідників життя і творчості Максима Рильського не підлягає сумніву факт, що поміж слов'янських літератур, крім рідної, митець спочатку познайомився з польською літературою і саме їй присвятив найбільше уваги, як в оригінальній і перекладній творчості, так і в критичній діяльності» [6, с. 79]. Учений розглядав вплив польської літератури на поетичну творчість М. Рильського (який був одним з найбільш «літературних» наших поетів, багатьом його творам притаманна інтертекстуальність). Крім того, він високо оцінив зусилля М. Рильського у справі взаємоознайомлення культур Польщі та України.

У літературній спадщині Максима Тадейовича є низка праць, присвячених Адаму Міцкевичу, якого він уважав одним з «найдорожчих своїх учителів» (поряд з Т. Шевченком і О. Пушкіним). У замітці «Поезія про радісну працю» (1955) читаємо: «Пишу книгу “Поезія Міцкевича”. Це – данина щирого захоплення поетом, чия творчість осяяла все моє свідоме життя благодотворним своїм промінням, данина братерської любові до польського народу, що має щастя називати великого Адама Міцкевича своїм сином» [10, с. 32]. Книга «Про поезію Адама Міцкевича» вийшла 1955 року (у 20-томнику вона вміщена під назвою «Поезія Адама Міцкевича»). Крім того, М. Рильський написав досить розлогу працю «Адам Міцкевич» і невеликі за обсягом статті – «Співець вільності народів», «Співець», «Пушкін і Міцкевич», «Адам Міцкевич і українська література». Він зупинявся на фактах біографії митця, аналізував особливості його художньої системи й окремі поетичні прийоми, образи «Пана Тадеуша» та поем, акцентував увагу на характеристиці Міцкевичевих балад.

М. Рильський досліджував творчість і Ю. Словацького. У розвідці «Полум'яний геній» знаходимо тонкі спостереження над стилем поета. Так, М. Рильський писав про «примхливу і своєзвичну» пунктуацію, яка є «великої сили художнім засобом» [8, с. 411], про зв'язок певної частини творчості Ю. Словацького з фольклором.

Він звертався також до поезії Марії Конопніцької («Марія Конопніцька»), Юліана Тувіма («Наш друг Тувим», «Слово про поета»), Леона Кручковського, Леопольда Стаффа. Крім того, Максим Тадейович підтримував своїх молодших колег, які займалися проблемами польської літератури та її зв'язків з українською. Він підготував відгуки на дисертації Г. Вервеса «Адам Міцкевич в українській літературі XIX століття» і Б. Бульського «Творчість Марії Конопніцької».

Російській літературі вчений також присвятив низку статей, особливо його приваблювала творчість О. Пушкіна («Пушкін і ми», «Пушкін в моєй літературній роботі», «Росії вічна любов», «Пушкін на нашій землі» – тут він пише про «Київ казки, Київ билини, Київ народних переказів» [8, с. 144] як тло поеми «Руслан и Людмила»), М. Гоголя («Слово про Гоголя», «Шевченко і Гоголь»), А. Чехова («Антон Чехов», «Про Чехова»). Звертався М. Рильський і до таких постатей, як О. Блок, М. Волошин, В. Маяковський, О. Прокоф'єв, Гр. Петников, С. Маршал та ін.

Серед літературознавчих праць є статті про білоруських поетів – Янка Купала («Поет-рицар») і Якуба Коласа («Про поета і друга»), а також про видатного болгарського поета Христо Ботева («Христо Ботев українською мовою»). Імена Х. Ботева та інших класиків болгарської літератури – І. Вазова, П. Славейкова, Л. Каравелова, Р. Жинзифова – згадано в працях М. Рильського з літературознавства (зокрема перекладознавства) та фольклористики. Його статті ознайомили широкі кола вітчизняних читачів з культурним надбанням

слов'янських народів. М. Рильський вітав і прояви інтересу літературної громадськості інших країн до української культури, публікував рецензії на переклади творів вітчизняних письменників, видані за кордоном. Так, у журналі «Славяне» (1955. – № 12. – С. 47–49), до редколегії якого він, до речі, входив, надруковано відгук на книгу «Тарас Шевченко. Избранные произведения» (Варшава, 1955) («Taras Szewczenko. Utwory wybrane» (Warszawa, 1955)). «...Уявлення про великого Кобзаря книга ця, розрахована на широкі кола польських читачів, безумовно, дає» [7, с. 175], – писав рецензент, визначивши, що більшість перекладів зберігає «характер шевченківського слова і шевченківської музики» [7, с. 178]. Однак Максим Тадейович жалкував, що не всі включені до видання поеми подано в повному обсязі. До двотомника чеського поета Яна Неруди, виданого українською і російською мовами, М. Рильський звернувся в статті «Над віршами Яна Неруди».

Займаючись проблемами епосознавства, він вказував на спільні риси українських дум і епосу східних і південних слов'ян («Живе відображення історії», «Героїчний епос українського народу» та ін.). Максим Тадейович наголошував на необхідності порівняльного вивчення фольклору слов'янських народів тоді, як вітчизняна фольклористика почала поступово ліквідувати той розрив традицій, який відбувся в 1930–1940-х роках (до речі, з другої половини 1950-х років порівняльні студії широко розгорнулися й у літературознавстві). Тому твердження М. Рильського про перспективність таких досліджень були прогресивними для зазначеного періоду. Учений указував на причини існування спільних або подібних мотивів, образів, художніх прийомів у фольклорі різних народів: генетична спорідненість, типологічні збіги, історико-культурні зв'язки.

Одну з праць М. Рильський присвятив юнацьким і гайдуцьким сербським пісням («Сербські епічні пісні» (1947)).

Зокрема, він ознайомив широку публіку з доробком Вука Караджича (його збірник «Српске народне пјесме», придбаний у Югославії, учений використав у своїх перекладах, що склали збірку «Сербські народні пісні» (1946)), охарактеризував стилістику епічних творів, писав про їхніх носіїв і виконавців, подав уривки з власних перекладів.

І, нарешті, зупинимось на перекладацькій і перекладознавчій діяльності М. Рильського, який уважав переклад художньої літератури «неоціненної ваги політичним і культурним чинником» [9, с. 239]. Перекладами він займався протягом усього свого творчого життя. Його доробок у цій ділянці складає близько 200 тисяч віршованих рядків (крім драматургії та прози), у 20-томнику він охоплює 7 томів. Перекладацька праця для М. Рильського була не лише улюбленою справою, що сприяла «привласненню» українською культурою досягнень світової літератури, не тільки постійним «змаганням» з оригіналами, але й іноді чи не єдиною можливістю відійти від догм соцреалізму, бути вільним (відносно, звичайно) у своєму виборі, звертаючись до близьких за духом, переконаннями, поетичними засадами авторів. До речі, саме цією «втечею від дійсності» М. Рильському дорікали і критики, і «компетентні органи». У «Додаткових свідченнях» М. Рильського від 1 квітня 1931 року (документ з його справи ОДПУ № 272) поет «кався»: «...2) Коли більшість письменників (говорю про київських) зв'язалася з підприємствами для проведення там освітньої роботи на суто радянських принципах (інша річ, як практично у того чи іншого ця робота виходила) – я замкнувся в своєму перекладацькому та редакторському кутку і не влився до загального потоку. Це була злочинна пасивність» [4, с. 515].

Щоправда, навіть у типово «соцреалістичних» збірках 1930-х років є тексти, що не вміщуються в канон «єдиного методу» (наприклад, у «Знакові терезів» (1932) – вірші «Сосни колишуться», «Гуси», «Шопен»).

Віра Агеева у монографії «Мистецтво рівноваги: Максим Рильський на тлі епохи» пише: «Психологічні проблеми, спричинені неймовірним тоталітарним тиском, атмосферою щоденної небезпеки, страху, нагнітанням ненависті й взаємної підозріливості, здебільшого зоставалися поза текстом, лише іноді відлунюючись на його маргінесі. Між тим всебічний аналіз функціонування тоталітарної системи неможливий без вивчення індивідуальних реакцій, засобів адаптації, компенсаторних механізмів, врешті, без розуміння того, в чому ж була закорінена більша чи менша здатність до опору, до самозбереження себе як особистості з певними сформованими поглядами й ціннісними орієнтаціями» [1, с. 282].

Можливо, саме переклади певною мірою підтримували цю «здатність до опору і самозбереження», відволікаючи від труднощів і настроїв, спричинених реальними умовами життя.

Найчастіше Рильський-перекладач звертався до поезії слов'ян. Протягом кількох десятиліть він працював над перекладом «Пана Тадеуша» (перші уривки з'явилися друком 1925 року, перший варіант – 1927 року, другий – 1949-го, третій – 1951-го). Крім того, він переклав 31 сонет А. Міцкевича, 5 балад, поему «Конрад Валленрод», уривки «Поминок» («Dziadów»). М. Рильський редагував двотомне видання творів А. Міцкевича російською мовою (1955) і п'ятитомне російське видання (1948–1954).

Значну увагу приділив М. Рильський і перекладам поезії Ю. Словацького (вірші «Кулик», «Рим», «Гімн», «Гробниця Агамемнона», «Мій заповіт», «У Швейцарії», поема «Беньовський» – разом з Є. Дроб'язком). Він здійснив також переклади багатьох пушкінських творів (ці переклади фахівці одногласно називають найвідповіднішими змістові та поетичній формі оригіналів). У його перекладацькому доробку понад 60 пушкінських віршів (серед них – «Деревня», «Кавказ», «Памятник», «Мадонна», «Приметы» та інші шедеври), роман

«Евгений Онегин» (довготривала праця над ним була справжнім творчим подвигом, перше видання здійснено 1937 року), дві казки – «Сказка о попе и работнике его Балде», «Сказка о золотом петушке», поеми «Бахчисарайский фонтан», «Пир во время чумы», «Медный всадник», «Полтава» (разом з А. Малишком), «Анджело» (спільно з М. Бажаном).

Навіть простий перелік авторів, твори яких М. Рильський перекладав українською мовою, надзвичайно показний. Він перекладав польських поетів – Антонія Сову, М. Конопницьку, К. Тетмайера, своїх сучасників – Леопольда Стаффа, Ю. Тувіма (35 віршів!), В. Броневського та ін. Зі словацької поезії тут представлені Янко Краль, Іван Краско, Павел Гвездослав, Штефан Крчмерий, Само Халупко, Людовіт Штур; із чеської – Ярослав Врхміцький, Ондра Лисогорський, Вітезлав Незвал, Ян Неруда, Йозеф Вацлав Сладек, Сватоплук Чех; з російської – М. Лермонтов, В. Жуковський, І. Крилов, Ф. Тютчев, А. Фет, О. Блок, В. Брюсов, М. Волошин, М. Горький («Дівчина і смерть»), О. Безіменський, П. Безпощадний, Л. Вишеславський, М. Голодний, В. Лебедев-Кумач, В. Маяковський, С. Міхалков, О. Прокоф'єв, М. Светлов, М. Тихонов та ін.; з білоруської – Франціск Богушевич, Янка Купала, Якуб Колос, Кіндрат Крапіва, Петрусь Бровка, Максим Танк, Аркадзь Кулешов та ін.; з болгарської – Г. Жечев, С. Румянцев, Д. Овадія, Х. Смирненський.

Крім перекладацької роботи, М. Рильський, як уже зазначалося, займався редагуванням («рятівним», за висловлюванням Л. Новиченка) україномовних видань О. Пушкіна (Вибрані твори у двох томах (1937), чотири томик пушкінських творів), Ю. Словацького, М. Лермонтова та ін.

Переклади були для нього не лише улюбленою справою, джерелом творчих мук і радощів («радісної муки», як називав М. Рильський в одному з листів свою роботу), але й багатим матеріалом для теоретичних роздумів і висновків у

перекладознавчих статтях («Чехов по-українському», «Пушкін українською мовою», «Слово переводчикова», «Проблеми художнього перекладу»).

Особливу увагу він приділяв міжслов'янським перекладам, зокрема, писав про можливості досягнення еквіритмічності та еквілінеарності. Еквілінеарності легше домогтися, уважав М. Рильський, хоч і доводиться іноді жертвувати певними рисами оригіналу; а от з еквіритмічністю – складніше (зважаючи, наприклад, на те, що в польській мові наголос сталий).

Труднощі виникають унаслідок відмінностей між синтаксисами різних мов, формами звертання, через наявність діалектизмів, архаїзмів, неологізмів. «Є дві небезпеки, що підстерігають перекладача з близької мови: по-перше, саме оця близькість, зокрема, існування того, що можна назвати міжмовними омонімами..., по-друге, спокуса обарвити твір суто національним колоритом мови, на яку перекладали», – читаємо в праці «Проблеми художнього перекладу» (до якої ввійшла його розвідка «Художній переклад з однієї слов'янської мови на іншу»).

М. Рильський висловлював «смуток» з приводу того, що слов'янських письменників в Україні нерідко перекладають з російських перекладів, «механічно переносючи в свою роботу власні вигадки (“отсебятини”) і просто помилки російських своїх товаришів». І додає: «Щодо викладання слов'янських мов у середній і вищій нашій школі, створення кафедр слов'янознавства в університетах, інститутів слов'янознавства у Всесоюзній та республіканській академіях, то це справа першочергової ваги» [9, с. 276]. Заперечував він і стосовно практики перекладання з підрядників.

М. Рильський неодноразово наголошував на необхідності знання не лише мови, але й культури, реалій життя народу, до літератури якого звертається перекладач. О. Білецький, знавець та інтерпретатор його творчості, писав: «Праця над

перекладом “Пана Тадеуша” була для Максима Рильського прекрасною школою поетичної майстерності, у якій він змушений був стати і мовознавцем, і знавцем історії літератури» [2, с. 73].

Як бачимо, славістична діяльність М. Рильського була постійною і багатогранною. Він сприяв відродженню слов’янознавчих досліджень в Україні, ознайомленню української громадськості з культурою слов’янських народів, здійснив помітний внесок у розвиток славістичного літературознавства і фольклористики, у теорію перекладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Агєєва В.* Мистецтво рівноваги: Максим Рильський на тлі епохи. – К. : Книга, 2012.
2. *Білецький О.* Від давнини до сучасності. – К., 1960.
3. *Білодід І.* Невгамовне серце // Незабутній Максим Рильський: спогади. – К., 1968.
4. З трудів і днів Максима Рильського. – К. : А.С.К., 2009.
5. *Карацуба М. Ю.* Слов’янські письменники в літературно-критичних працях Максима Рильського // Слов’янський світ. – 2011. – Вип. 9. – С. 160–173.
6. *Неуважний Ф.* Максим Рильський і Польща // Слов’янський світ. – 2011. – Вип. 9. – С. 78–91.
7. *Рильський М.* Зібрання творів : у 20 т. – К., 1986. – Т. 12.
8. *Рильський М.* Зібрання творів : у 20 т. – К., 1986. – Т. 14.
9. *Рильський М.* Зібрання творів : у 20 т. – К., 1987. – Т. 16.
10. *Рильський М.* Зібрання творів : у 20 т. – К., 1988. – Т. 19.
11. *Рильський М.* Зібрання творів : у 20 т. – К., 1990. – Т. 20.

SUMMARY

M. T. Rylsky's multifaceted activities in Slavic Studies is considered; Some aspects of this topic are highlighted in the works of G. Verves, L. Novychenko, M. Huts, F. Neuvazhnyj, R. Radshevs'ky and others. The article is an attempt to generalize the understanding of Rylsky's slavic interests.

Since 1942 Rylsky was the head of the Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology (now it's the M. Rylsky Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology National Academy of Sciences of Ukraine).

By his initiative research laboratories of Slavic Studies were restored (in 1955 a group of Slavic folklore was organized, later transformed into the department). M. Rylsky was chosen a vice-chairman of the Slavic Committee (1944), a chairman of the Ukrainian Committee, a member of the International Committee of Slavists.

He participated in the International Congress of Slavists (1958, 1963), during his visits to Poland, Yugoslavia, Czechoslovakia, Bulgaria he made reports and lectures. Sometimes after trips he created poetic cycles («Yugoslav Essays», 1945, «Poems about the Bulgaria», 1958), he communicated with many leaders of the Slavic culture (J. Bril, K. Chukovski, St. Zhulkevsky, Anna Akhmatova, and others.).

M. Rylsky made a significant contribution to the development of Slavic literature and folklore. Number of works devoted to the creativity of the prominent writers (A. Mickiewicz, J. Słowacki, O. Pushkin, Y. Kupala, H. Botev and others). Pursuing the problems of epos studies, he wrote about the necessity of a comparative study of the folklore of the Slavics, of Ukrainian dumas and epics of western and eastern Slavs similarities.

His work «The Serbian epic songs» (1947) is dedicated to the Junior and Hajduk songs. He analyses the style of these works, their performers.

Rylsky translation heritage of Slavic poetry of the classics and his contemporaries occupies a considerable place in his work. His largest translations are «Pan Tadeusz» by A. Mickiewicz and «Eugene Onegin» by O. Pushkin.

Rylsky is well-known expert of translation work, he made a lot of investigations of interslavic translation difficulties and «dangers» trapping the translator of close language. He contributed to the development of Slavonic Studies in Ukraine, public awareness concerning the Slavic cultures.

Keywords: M. Rylsky, Slavonic literature, Slavic folklore, interslavic translations.